

V sredo in saboto
izhaja in velja:

za celo leto . . .	5 for.	— kr.
za pol leta . . .	2 " 70 "	
za četrt leta . . .	1 " 40 "	
Po pošti:		
za celo leto . . .	6 for.	30 kr.
za pol leta . . .	3 " 20 "	
za četrt leta . . .	1 " 70 "	

SLOVENEK.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

Oznanila.

Za navadno dvestopno versto, se plačuje: 5 kr. ktera se enkrat 8 kr. ktera se dvakrat, 10 kr. ktera se trikrat natiskuje; večje pismenke plačujejo po prostoru.

Za vsak list mora biti kolek (stempel) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

Št. 5.

V Celovcu v saboto 28. januarja 1865.

Tečaj

Česa je Slovencem treba?

IV.

Kdor se je zavedel slovenske narodnosti, ljubi in spoštuje sveto vero, ljubi in spoštuje slovenski jezik. Te dve svetinji ste jedro slovenske narodnosti. Jih je pa še drugih reči, ki storjajo narodnost. Vsak narod ima svoje igre in navade, svoje pesmi in veselice, svoje boje (barve) in oblačila. One so narodu drage svetinje, celo življenje se okoli njih suče, vseh serca na njih visijo. Res nemila, grozovitna je roka, ktera se jih sovražno dotika, jih preganja in zatira! Tudi pri nas Slovencih je taka. Slovenci imamo sv. Miklavža, pehtrobabo, sv. tri kralje, vesele koledovavce, svoje navade pri ženitbah in somnjih, svoje godbe in plese, svoje pesmi in napeve (viže), svoje boje in oblačila. Sv. Miklavža se bojé celo leto hudi, pa se ga veselé pridni otroci. Sv. tri kralji hodijo od hiše do hiše, od vasi do vasi, in delajo kratek čas ljudem nekatere tedne. Na Zili plešejo pod lipo, serce je tu pod milim nebom nekako bolj veselo, noga se nekako urnejši suče, le pod lipo je pravo veselje. Pa pod lipo nekdanj ni smel nepošten, razuzdan mladenec, pod lipo ni smela zapeljana deklica, le tam na strani je stala vsa žalostna in točila grenke solze nad svojo nesrečo. — Na nobeni ženitbi niso začeli rajati, preden ni kak star, pošten mož gumno alj plešišče — bi rekel — posvetel s tim, da se je nekatere krati po gumnu v podobi sv. križa zasukal in s klobukom sv. križa storil — in gorje vsakemu, kdor bi bil potem na plešišči kaj nespodobnega počel, — za ušesa so ga prijeli in raz gumno pahnili. Taka je tudi bila in je v nekaterih krajih še z drugimi običaji: Veliko in sveto moč so imeli po celem narodu, in ljudje so bili tedaj pridni in zmerni, pošteni in pobožni.

Pa prišli so časi, ko so take narodne običaje prepovedovali in preganjali, kakor da bi bili nevarni in škodljivi — večni Bog ve — komu. Ni še dolgo let, kar so žandarji koledovavce in sv. tri kralje lovili in vezali, kakor bi bili pravi razbojniki in puntarji. Še ni sto let, kar so v neki dolini narodno nošnjo, narodne igre in narodne plese po vsej sili hotli zatreti. — Da, celo romarske cerkve so zapirali in požigali, pobožne, tihe in mirne romarje lovili in strahovali, da bi le pokončali narodno zavest. Oh, ti ljudje niso poznali prostega ljudstva, niso imeli serca do naroda, zatreti so mislili vso narodno zavest, vsako narodno čutje. Res so zatrti in pokončali skoraj vse narodno, zibnila je narodnost, — pa zibnila je tudi stara poštenost in pobožnost, zgubila se ponižna domača šega in pritepla tuja obleka, ki se bogato košati, ljudi kazi in ubožava; — potihnila so čedne narodne pesmi in mile narodne viže, pa razlegajo se tuje, kosmate in nesramne pesmi; ni več domačih iger in veselice, pa vgnjezdila se je igra za denar, pijančevanje in vasovanje. Vzemite le ljudem domačo narodno svetinjo, — in — človek mora kaj imeti — segalo bode po ptujščini, ktera večidel ni vredna piškavga oreha.

Pravi Slovenec, ki se je zavedel slovenske narodnosti, ljubi in spoštuje torej domače blago: domače igre in šege, domače pesmi in napeve, domača oblačila in barve. Oj Slovenci, rodoljubi! ne zasmehujte, ne podirajte in ruvajate, kar je narodnega, slovenskega; trebite in čistite, kar ni prav in kar se je sčasom nespodobnega, sirovega ali grešnega vpletlo, — kar pa je med ljudstvom dobrega, oh to le hranite, varujte, razvijajte, požlahnujte — posvečujte!

Deržavni zbor.

Malo malo očitno dela. Bolj se trudijo posamezni odseki finančnega odbora in tega, ki ima s prošnjami opraviti. Takrat ko je Plener poslanecem tako osorno odgovoril, predložil je koj drugi den Jiskra, naj se izvoli odbor, kteri naj preudari čudni ministrov odgovor in nasvetuje, kako in kaj zdaj počenjati. Spet so mislili, da se bo vihar vzdignil. Ni ga bilo nevarnega, in mirno se je končalo posvetovanje o komisijskih predlogih zastran deržavnega dolga. Komisiji se je tudi za njeno pridnost cela zbornica z ministri vred zahvalila. Naznanil se je potem odborov nasvet, naj se Langievič izpusti. V drugo je tedej že na versti, in kakor se iz ministrskih besed kaže, bo javeljne še izpuščen. Bil je l. 63 poljski general in nekaj časa veliki poveljnik vse vojne. Naključilo pa se je, da je šel čez našo mejo. Prijeli in zaperli so ga. Pred sodbo pa vendar ni bil postavljen. Neka švajcarska srenja ga je za svojega srenjčana izvolila, in od tistihmal prosi in prosi, in ž njim derž. zbor, pa zmirej zastoj. Zeleti pa je, da se mu želja izpolni, ker je poljski punt ponehal in nam vjetnik tudi veliko stroškov prizadeva. Zastran Vrintsovega predloga so ministri 24 t. m. v dotičnem odboru zahtevali, naj se gotovo število za umenjšanje dolga postavi. Jiskra je rekel, naj bode naj menj 25 milijonov, Plener pa k večemu 22½ milijonov.

Avstrijsko cesarstvo.

Dežele niže-avstrijske.

Dunaj. Na vseučilišči še ni vse tiho in v lepem redu. Učenci so se sicer pomirili. Odborniki so bili pokregani, če ravno je poprej vodnik Hyrtl rekel, da se nikomur ne bode nič žalega storilo. Zdaj pa se „dohtarji“ s „profesorji“ kavsajo. Leti namreč hočejo, naj se loči društvo dohtarjev iz vseučilišča, ker — po njih mnenji — ni temu nič v prid; uni pa, dohtarji namreč, se zavolj tega jezé in nikakor nočejo, da bi to obveljalo, kar profesorji namerjajo. Tako pomenljivo se začenja petstoletnica!

Tudi Dunaj se veseli, ker je banska konferencija že 4. febr. sklicana. Misli namreč, da zdaj zdaj bode zbor, in da Hrvatje poslance tje pošljejo. Bomo videli, kaj bode.

Dežele notrajno-avstrijske.

V Celovcu. (Čitavnična obletnica.) Obhajala se je, kakor je bilo naznanjeno, 24. t. m. Gospodje:

Župan, Jakel in Podobnik s6 hvalevredno p-skerbeli, da je bilo vse krasno okinčano, ozidje z raznobojnimi tančicami prepreženo in z vihrajocimi banderi napolnjeno. Mostovž so nam celo v lep vertič spremenili. Krasno se je svetil napis nad vratni ter pozdravljaj vsacega s svojim: „dobro došel!“ Gospodov in gospá v kaj lepi obleki s slavjanskimi znamji in venci se je snidilo toliko, da je bila res velika gnječa.

Se celo iz daljnih krajev so prišli gosti, n. pr. g. Matija Majar z Zile, g. Lesjak iz Beljaka, g. Ant. Kušaj iz Čerberga, tudi nekaj kmetov - županov. Gospod tajnik Jenčič je pričel obletnico z govorom, potem pa so se pevci izkazovali in je huzar, rojen Čeh, na ustno harmoniko izverstno godel, slednjic pa je bil bal, kateri je razveseljeval mladi svet do jutra. Vse je bilo židane volje in želeli smo „Citavnici“ in njenemu pervosedniku mnogo let, in da bi se širil iz nje blagi slovenski duh zmirej dalje in dalje! Živili, gospoda moja!

Bistrica pri Pliberce. Že leta 1863 so poslale sledeče srenje: Bistriška, Možiška, Černska in Libuška — svojemu deželnemu poslancu to le prošnjo:

„Podpisani srenjski župani, svetovavci in odborniki v svojem in v imenu vseh srenječanov prosijo: Blagovolite, milostljivi gospod, visokemu deželnemu zboru sledečo prošnjo predpoložiti:

1. Ker se sleheren narod le s pomočjo maternega jezika omikati zamore, zatorej prosimo in tirjamo, da se ljudske šole osnovajo le na narodni slovenski podlagi. V kateri fari se torej božja beseda slovenski razlaga, naj tudi v šoli podučivni jezik slovenski bo; kjer se pa v cerkvi obojni deželni jezik, nemški in slovenski, rabi, naj se ravna po pravu enakopravnosti. Tudi v realnih, gimnazijalnih in bogoslovskih šolah naj se slovenskemu jeziku pravica skazuje. Tirjamo, da se nam pridni in le taki učitelji pošiljajo, ki so v slovenskem govoru in pisavi slovnisko izurjeni.

2. Kakor naš vsakdajna skušnja uči, zamore ena sama napak razumljena beseda koga ob njegovo pravico pripraviti, zatorej prosimo in tirjamo, da se nam pošiljajo vselej taki uradniki, ki si bodo s svojim priljudnim obnašanjem občno zaupanje pridobili, uradniki, ki slovenski govor in pisavo popolnoma znajo. Po vsi pravici zahtevamo le take uradnike in notarje, ki se bodo zamogli neposrednje z nami pogovarjati, uradnike, ki bodo zmogni in pri volji, vse verste povabil, sodeb i. t. d. nam v slovenskem jeziku pošiljati, uradnike, ki bodo slovenske vloge radi sprejemali in jih tudi v slovenskem jeziku reševali, kratko: želimo le tacih uradnikov, ki bodo skozi in skozi po pravilu enakopravnosti ravnali.

3. Postave imajo za vse državljane vezivno moč; postav pa nihče spolnovati ne more, če za nje ne ve; zatorej tirjamo, da se nam vse državne in deželne postave in vsi ukazi tudi v slovenski besedi pošiljajo, kar je že veleval naj viši patent od 4. marca 1849.

4. Volili smo poslance v deželni zbor, da se možato potezajo za občni blagor naše premile Koroške domovine; da pa tudi mi Slovenci izvemo, kako se oni potegujejo za pravično reč tistih, ki so vse zaupanje v nje postavili, in kaj dobrega so v naš prid določili: zatorej prosimo in tirjamo, da se nam sejni zapisniki deželnih zborov tudi v našem jeziku pošiljati blagovolijo vsled občenega pravila: „Če enaka bremena z našimi brati Nemci nosimo, tirjamo ž njimi po pravu enakopravnosti tudi enake pravice.“

Opiraje se na pravično reč, katero tirjajo že naravna človeška čutila, prederzujemo se Vaši milosti, pre-

slavni gospod deželni poslanec! zgorej imenovana zahtevanja izročiti, da jih visokemu deželnemu zboru predpoložiti blagovolite; terdno se pa tudi zanašamo, da bo pravicoljubni visoki deželni zbor naša zahtevanja prijazno posvetovanje vzel in jih v zadovoljnost Bogu, cesarju in domovini vdanih in vselej zvestih Slovencev rešiti blagovolil.“

Podpisali smo to prošnjo vsi: župani, svetovavci in odborniki; — kaj je kaj ž njo?

* *Iz Maribora.* (O zadevah „Slovenske Matice“.) Dosegli smo v preteklem letu, česar smo si davno želeli vsi Slovenci. Imamo namreč društvo „Slovenske Matice“, kateri je namen: „Slovenskemu narodu pripomoči do omike, na vse strani znanstveno izobraževaje slovenski jezik in slovensko slovstvo.“

Res krasen namen, vreden, da se nopenja vsak Slovenec, da žertvuje čas, denar in trud, podpirati in in pospeševati ga. To nalogo so Slovenci tudi že precej dobro razumeli; od nekterih strani dobro podpirajo matico, število ustanovnikov in članov narašča od meseca do meseca in željno pričakujejo vsi srečo in vspeh društvene delavnosti. Kakor pri vsakem društvu bo tudi pri slovenski matici napredek in vspeh samo plod delavnosti društvenih organov ali opravnikov.

Društvo nima glave, niti rok: glava in roke so mu pervosednik in odborniki. Ako toti organi marljivo delajo in se trudijo, društveni namen doseči, ga bomo gotovo; ako ne — pa ne.

Zatorej je gotovo važna reč pregledati, kako delajo društveni organi in potem soditi, ali smo se in na koliko smo se približali društvenemu namenu; ozirati se na to, kar se je morebiti zamudilo, in morebiti tudi takega kaj odstraniti, kar se ne bi smelo zgoditi.

Dobro vem, da se ne more doseči v enem letu popolnoma tako važen namen, kakšen je namen slovenske matice; dobro vem, da moramo zelo poterpežljivi biti, prej ko mi Slovenci z našimi majhnimi sredstvi dosežemo to, kar so dosegle matice pri drugih bolj mogočnih slovenskih narodih. Kritika pa nikdar ne more škodovati, ampak le pripomaga, da se misli razjaznujejo. Ako ne bom pravičen, dokažite mi, kjer sem pregrešil in rad bom spoznal svojo zmoto. Vse po prijateljski in brez zamere!

Po petnajstem številu lanskih „Novic“ se je osnovalni odbor Slovenske matice pervikrat zbral 11. aprila 1864 leta. Odborniki, kateri niso bili prišli, poslali so pisma, da se popolnoma vjemljó s tim, kar se sklene. Ta oblika (Formalität) je menda samo zato bila potrebna, ker so se v tisti seji spremenila matična pravila po vladnem ukazu v nekterih odstavkih. Oni gospodje, ki so odbor sklicali v to sejo, hteli so menda spremenjena pravila nemudoma vladi predložiti, češ, da so sprejeta in podpisana od vseh osnovalnih odbornikov. Sicer po nobenem paragrafu matičnih pravil ta oblika ni ukazana. Takrat še tudi niso bila natisnjena in razposlana pravila (glej Novice št. 26). Odborniki so menda mislili, da je ta oblika potrebna za veljavnost vseh odborskih sklepov, ker so le enkrat videli osnovo matičnih pravil, pred ko so se predložila vladi. Zato se pa ne da misliti, da mora kateremu koli odborniku všeč biti vse, kar se je sklenilo v prvi seji, in verh tega, da bi se moglo tudi odobriti in poterđiti vse, kar iz teh sklepov sledi. To še bomo pozneje omenili.

V prvi seji so se tedaj pre naredila pravila po vladni volji. Izbrali so se pervosednik, njegov namestnik, denarničar in dva gospoda, ki bota imela poleg njega ključe denarnične. Na dalje se je po nasvetu gospoda Terstenjaka sklenilo, naj bi se po raznih krajih posta-

vili mandatarji, ki bi priskerbovali matici več udov in pomoči. Ta sila važni sklep še ni popolnoma izvršen.

V zgodovini „Slovenske Matice“, ki je dodana društvenemu koledarju, beremo imena nekoliko maticnih poverjenikov. Tam pa pogrešamo sledeče kraje: na Koroškem, Primorskem in Ogerskem še nobenega ni, na Goriskem je samo eden i. t. d. Po naših mislih živa beseda zmirej več opravlja ko pisana. Akoravno se je razposlalo čez 22.000 iztisov povabil (koledar Nr. 86), naj pristopijo v društvo Slovenske matice, se vendar ne da tajiti, da so poverjeniki z ustmenim povabilom pridobili več članov in podpore, ko tiskana povabila.

Izvedeli smo sicer tudi, da so bili vsi v. č. g. dekani na Krajskem povabljeni, naj prevzamejo pooblastilo od matice. To pa ni zadosti iz dvojnih razlogov. Pervič je Slovenija večja kot Krajsko, in skerbeti bi se tudi moralo za druga mesta, kjer bi se dalo članov pridobiti, n. pr. Gradec, Dunaj, Karlovec itd.

Drugič sicer dobro spoznamo, da je organizacija naše sv. Cerkve po farah in dekanijah izvrstna in dosti boljša ko sedanja državna. Zato tudi želimo, da bi se organizacija narodnih del po Slovenskem priklenila cerkveni organizaciji, kolikor je mogoče. Vendar se ne da tajiti, da so še marsikteri dekani, ki ne marajo dosti za narodna dela, tudi ne za Slovensko matico. Za take kraje je tedaj treba skerbeti za druge opravnike, naj bodo župniki, alj kaplani, alj posvetni. Glavno vodilo mora zmirej to biti, da se izbere za opravnika naj bolj marljivi in narodni mož. Kaj nam pomaga, če si matica pridobi še toliko sicer imenitnih mož za opravnike, ako nič ne opravijo. Delo je naj bolj žlahtno blago, iz kterega postaja tudi vsakoverstno drugo blago. Gledajmo tedaj povsod naj prvo na delavnost na narodnem polji tistih mož, kterim mislimo ktero javno opravilo izročiti. (Dalje pride.)

† V Celji 20. jan. — Neizrečeno me veseli, da zamorem „Slovenca“ kaj veselega pisati. Hipoma se lahko vgame, kaj da je. Saj se je že tudi raznesla vesela novica na vse kraje sveta. Naj izve svet, kakoršnega duha so štajerski Slovenci in koliko jim je mar za dobrega narodnega besednika ali poslanca. Sporoči tedaj „Slovenec“ nekoliko o tem v resnici veselem in važnem dogodku. Znano je, da je bila 16. t. m. v Celji volitev poslanca. Vse je radovedno in komej tega dne čakalo. Narodna stranka je priporočala slavno znanega dr. Razlaga, ki ima za to imenitno pa težko delo naj bolje, da vse potrebne lastnosti. „Razlag bodi naš poslanec“, šlo je od ust do ust. Ali vedelo se je tudi dobro, da bi dobro znan, visoko postavljen gospod, kaj rad to čest dosegel, za poslanca izvoljenemu biti. Delalo se je tedaj zanj, kar in kolikor se je moglo, bodisi očitno ali skrivši. Narodna stranka napela je potem vse svoje žile, ter volivcem zaterdila, naj vsak pride, kdor more. Lehko se tudi razumé, da smo bili zelo radovedni izvedeti, kdo bode unega gospoda volil in koliko glasov bode neki dobil?!

Prišel je težko pričakovani den. Od 225 volivcev sešlo se jih je 223, tedaj izostala sta samo dva, kterih eden zavolj boleznii, drugi zavolj službenih opravil priti ni mogel. — Kaj svet k temu pravi? Ali ne priča to zadosti, da ljudstvo napreduje, da so mu politične zadeve zelo pri sercu in da mu ni vse eno, ali bode Peter ali Pavel izvoljen, da postane v naj imenitnejših rečeh besednik njegov? Pri nas, hvala Bogú! smo se že otresli tega duha. Temu volitev slavno priča. In zanaprej bode še bolji, naj le pride spet priloznost! Zdaj bi se bil kaj lahko marsikteri volivec s tem ali

drugim izgovarjal, da ne more k volitvi, n. pr. ker je zima, hud mraz in sneg, povsod slaba pota, in da ne more 2 ali 3 dni izgubljeni, itd. ali nijeden ni tega storil! Zatorej slava in čest volivcem! Kaj tacega se še menda ni nikjer in nikdar pripetilo, kjerkoli je ustavna vlada, in pa tudi, da bi bili vsi enoglasno le enega volili, kakor se je 16. t. m. tukaj zgodilo. Mož za možem je volil neprenehoma dr. Razlaga. Nasprotnik tedaj le enega glasa dobil ni! Vlada bode že vganila, kaj to pomenja. Ljudstvo se je zavedelo in ne potrebuje, da bi še dalje birokracija zanj skerbela. Pokazalo je očividno in ponosno, da na lastnih nogah stati zamore — le pustite in dajte mu, kar mu gre! Z veselimi, „živio“ — klici na Razlaga poslovlili so se volivci, svesti, da so storili dolžnost svojo kot ustavni državljani. In to nas je tudi z radostjo napolnilo in nam upanje daje, da se vendar enkrat naše žalostno stanje na bolje oberne. Pojdite in storite tudi drugi tako. „Slovenec!“ pomagaj jim. Z Bogom!

V Terstu. Mestno svetovavstvo je vlada iznenada razpustila. Zelo zelo je neki vleklo z „Italijanissimi“, ki delajo za turinsko vlado. Teržaçani pač pozabljajo, da so v veliki večini Slovani, in Slovanom mora Avstrija biti čez vse.

Bolj natanko v sledečem listu:

* Iz Proseka pri Terstu. 23. pros. Seja mestnega zbora od 16. pros. je bila kaj imenitna: Serca jih veliko so se odkrila! Gospod mestni župan je zastavil vprašanje zastran nekijh besed, ki jih je minister Lamarmora govoril v Turinskem državnem zboru. Rekel je namreč mestni župan, da Terst ne more imeti prave sreče in blagostanja drugače, kakor le združen z Avstrijo in da se mora zapustiti vsaka zmisel na združenje z Italijo, kakor je pisaril nek skriven odbor alj komité Teržaçski po raznih novinah. Večina mestnih odbornikov se pa noče vdeležiti posvetovanja in dati razjasnila o tej reči, rekoč: da je to nekakšno politično vprašanje in da ne spada njim v prevdarek? — Tako govorijo tisti, ki nočejo dati svojih pravih misel in upanj na beli dan. Pokazali so, da so za združenje z Italijo in da nočejo Avstrije. — Pri glasovanji se je pokazalo, da sami Slovenci so še tisti, ki stojé za Avstrijo in hočejo ž njo deliti dobro in hudo, da so Slovenci zmirej še zvesti svojemu presvitlemu cesarju. Slovenci se potegujemo in delamo povsod za Avstrijo, cesarja in vlado, — zatorej pa tudi zahtevati moramo od vlade, da nam dodeli pravo resnično ravnopravnost in pravico. Saj je res malo, kar iščemo in za kar prosimo: Dajte slovenskemu jeziku po slovenskih šolah tiste pravice, ki jih ima talijanski na Talijanskem, nemški na Nemškem, — vpeljite saj enkrat djansko v sodnije tudi slovenski jezik, — in naj se slovenska okolica loči od potalijančenega mesta Tersta. S tim bodemo zadovoljni, naša zvestoba in ljubezen do svitlega cesarja se bode vnovič ogrela in se kazala o vsaki priloznosti. Naj pa bode kakor hoče, naj bode naša ponižna in pohlevna prošnja spet glas vpijočega v puščavi, vendar se s tim, kar počenja mestni zbor, nikoli ne skladamo, in očitno povelimo, da tako rogoviljenje močno žali naš zvesti, slovenski narod, ki ostane zvest Avstriji do smerti.

Janez Naberger,
župan.

Dežele trojedine kraljevine.

Iz Varaždina 23. januar. Jernej B. Dobro nam došel, preljubi „Slovenec“! Iz vsega serca nas veseli, da si nastopil politički pot; da si počel kerčiti in obdelavati slovensko političko celino ali vsaj praho, od kar

nam je nesreča „Slovenijo“ in „Napreja“ pokončala; da si pogumno segel za pretežko pa tudi nevarno delo!

Stopivši na svet, serčno si in lepo povedal, kaj hočeš, kaj si odločil delati in braniti. Vsak verli rodoljub, ki pozna to neobdelano polje in vsakoverstni plével na njem, mora po duši izpovedati, da dosti obečaš. Želimo ti obilno zvestih pomagačev s perom in no vcem, Bog ti pa blagoslovil plemenito delo!

Ako ti je prav, *) bodem ti opisaval na kratko, kakor je tebi primerno, vse dogodbe na našem političkem in narodnem polji, pa tudi drugih reči ne bom zamolčal, ki bi mogle v prid biti bratom Slovincem; naj bi se naučili, kako živimo njihovi pravi bratje po ker vi in besedi; naj bi se prepričali mi in vi, da nam je potreba z vzajemno zjedinjenimi silami delati za našo srečno bodočnost!

Za početek le nekaj. Nenadama prišlo nam je do rok ročno pismo Njeg. Veličanstva, našega prem. kralja na presvetl. Bana trojedine kraljevine. Zapoveduje mi: Naj pozove po starem običaji teh kraljevih imenitnijih množ na banski sestanek, da bi nekaj pre naredili izborni red, po katerem se bojo izbirali poslanci na zemeljski zbor, ki se bode sklical na prihodnjo pomlad. Udje banskega sestanka počnejo svoje preimenitno delo že 4. febr.

Kdo je na ta sestanek poklican, se za gotovo denes tukaj še nič ne ve.

Kakove misli je ta prigodba tukaj probudila, teško je na kratko opisati; to pa zamorem reči, da se eni nadjajo, drugi pa boje. Pervi mislijo, da je naša samostalnost že gotova in da dobimo na željno očekovanem zboru zdravila za vse naše pretežke rane; drugim se pa prikazuje „carevinsko vječe“, kot neka srašna prikazen, ki nam žuga, da nas pogoltne. Bog izpolni prvim nado!

O izbornem redu se že tudi kar boji vganja; no, saj znate Slovenci čakati; še bote poterpeli, dokler postane beseda čin alj djanje.

Poslednjič še oznanujemo bratom Slovincem neizmerno naše veselje, da je izbran za poslanca na deželni zbor po vsej Sloveniji slavno poznani rodoljub Dr. Radoslav Razlag, katerega Bog poživil veliko presrečnih let sebi in Slovincem, pa tudi Slovanom na slavo! Živili pa tudi verli njegovi izbirači (volivci), pravi slovenski korenjaki, ki so bili tako slavno ene misli, enega serca! Ta izbor naj se piše v zlato knjigo vseh slovenskih serc! Naj živi spomin slavnega čina, dokler bode slovenskih duš na zemlji!—

Dežele češke.

Češko. Pač srečni so Čehovi, da imajo okrajna zastopstva; ona so podlaga prave srenjske samostalnosti in svobode. Zadnji čas so te volitve veliko dela in truda dajale. Čehom se večidel po volji godi, ker izbirajo se sploh le narodni zastopniki. Po sreči se jim je tudi izšlo, da je postala politika v Pragi narodna naprava, in da se bode večidel v češkem jeziku podučevalo. Tudi je, kakor na vseučilišči, dobila posebnega vodnika. Le-ta je znani g. K o r i s t k a. Pred nekaj dnevi so ga z veliko svečanostjo vrnili. Pri njej so bili deželni maršal z vsem deželnim odborom, in veliko drugih prijatlov. Da se je govorilo in sicer lepo in iskreno govorilo, razumé se samo po sebi. Važna je v resnici ta sprememba. Čehi pač lahko zdaj veliko dobrega od nje pričakujejo, ker širila se bode omika in

*) Lepo prosimo.

Vredn.

znanost, vzlasti v natornih vedah, v domačem jeziku tudi med prostim ljudstvom. — Bog daj tako napravo skorej tudi nam ubogim Slovincem!

Dežele galicijske.

Vlada naša je zapovedala, naj se ne gonijo tisti jetniki, ki jih je Rus izpustil, pred vojaško sodbo, ampak naj se izročé deželnim sodnikom. To že spet na boljše kaže. Obeta se tudi skorej, da bode kmalo kmalo konec o b s e d n e g a s t a n a, kar bi gotovo vse z velikim veseljem navdalo. Vsakoverstne potrebe se čedalje bolj množé, in če ne bode skorej deželnega zbora, bo huda pela naši deželi.

Dežela ogerska.

Zmirej bolj se govori, da ima zdajno po vojaško ustanovljeno vladanje vsaki dan nehati. Potem bi se precej deželni zbor sklical. Dvorni kancelár Zichy je res neki obljubil, da se snide, preden gre žito v klasje. Da bi le prerokovanje njegovo res bilo! H ü b n e r, ki je bil pred 3 leti nekaj časa policijski minister in kot velik prijatelj Ogrov slovi, je res spet na Dunaji in pridno tudi ministre obiskuje. Sam cesar ga je že parkrat pred se poklical. Dela se pa tako, da Šmerlingu ni po volji in je bil že neki pripravljen, ministerstvu se odreči. Nam pa je vse eno, kdo da je minister, da se le pravica godi na vse strani.

Ptuje dežele.

Italija.

Sardinsko. Sliši se, da se je vlada spet sprijaznila z Garibaldom, in da bode leta kmalo iz samotnega otoka na suho prišel. Žakaj neki? Tudi se že nekako priprave delaje, da postane Ricasoli spet minister, še preden se v Florenco prebašejo.

Amerika.

Mehiko. Cesar je neki bogato deželo, z imenom „Sonoro“, ki jo menda imajo še republikanci v oblasti, Francozom podaril. Iz druge strani se pa govori, da jim je izročil le tamošnje rudnike, v katerih se koplje srebro. Tudi je cesar volje, s papežem konkordat skleniti in tako zmešnjave, ki so zastran cerkvenega blaga, končati. Voščiti mu je le, da bi ga severni Amerikanci v miru pustili vsaj tako dolgo, da se cesarstvo uterdi.

Razne novice.

* Milostljivi škof D o b r i l a se je podal po končanem dopustu 10 t. m. zopet v državni zbor na Dunaj.

* G. Anton Gerčar pride za dež. sodnijskega svetovavca v Ljubljano.

* Milostljivi cesar je med pogorelee pri s v. Kervi 800 g. iz lastne svoje blagajnice razdeliti blagovolil.

* Koroško zgodovinsko društvo bode imelo 31. jan. ob 4. popoldne občni zbor.

Duhovske zadeve.

* Ljublj. šk.: Umerl je g. Luka Rihtar, fajmošter v Ledinah 16. t. m.

* Goriška šk.: Č. g. Martin Milost, sed. koop. v Devinu, gre za koop. v Solkan; na njegovo mesto g. Jan. Rejic iz Št. Ferjana. G. Jož. Gaberjevčič, koop. pervaški, gre v višo bogosl. izobrazovavnico na Dunaj.

Loterija.

Terst: 77. 59. 52. 55. 41.